

VUR-håndbogen

Til dig, som skal repræsentere Yngre Læger i et af de Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse (VUR)

Yngre Læger

Indholdsfortegnelse

I. Interessevaretagelse og organisering	1
II. Organisation og de formelle regler vedrørende VUR	7
III. Regionale uddannelsespolitiske temaer	10
IV. Nationale uddannelsespolitiske temaer	13

I. Interessevaretagelse og organisering

VUR er som alle andre politiske fora. Det handler om at søge indflydelse og sikre opbakning til dine interesser og ønsker. Som Yngre Lægers medlem i VUR repræsenterer du de uddannelsessøgende læger i de(n) region(er), som indgår i VUR.

Centrale aktører i de Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse (VUR)

Medlemmerne af VUR repræsenterer henholdsvis arbejdsgiverne (regionen) og lægeorganisationer (FAS, PLO, Yngre Læger). VUR's forperson og sekretariatschefen er de centrale aktører.

Det betyder ikke, at de øvrige VUR-medlemmer ikke er vigtige, men det er forpersonen og sekretariatschefen for videreuddannelsessekretariatet, der er de centrale aktører i VUR.

Du vil måske opleve, at der "stemmes om" en sag i VUR – altså at en sag afgøres ved en flertalsmarkering. I sådanne tilfælde er det naturligt at arbejde for, at et flertal i VUR støtter Yngre Lægers interesser.

Men meget ofte vil det foregå på den måde, at man i VUR drøfter en sag, hvor der kan være forskellige synspunkter, og hvor der IKKE stemmes. En fremgangsmåde kan være, at forpersonen for VUR (udpeges af regionerne i VUR) konkluderer, at vedkommende har noteret sig de forskellige synspunkter.

Hvordan og hvor får jeg mit mandat?

På VUR-møderne repræsenterer du dit bagland. Derfor er det vigtigt at sørge for, at du har mandat fra dem, så du ved, hvilke synspunkter, du skal varetage og fremføre på mødet.

Mandat til regionale temaer

De Regionale Yngre Læge Råd vælger YL-medlemmerne af VUR. Derfor er det også fra de Regionale Yngre Læge Råd, at du som YL VUR-medlem henter mandat for de emner, som alene vedrører en region eller begge regioner.

Som YL VUR-medlem vil det være naturligt, at du deltager i de regionale Yngre Læge Rådsmøder.

I mange regioner er der tradition for, at mindst et VUR-medlem også er medlem af det regionale Forretningsudvalg (FU) og dermed naturligt fungerer som tovholder for det politiske arbejde i VUR. Alternativt kan FU udpege en tovholder på uddannelsesområdet, som sikrer relationen mellem FU, VUR-medlemmerne og Yngre Lægers Uddannelsesudvalg (UU).

Eksempler på regionale uddannelsespolitiske temaer

- Kvalitetsarbejde og kvalitetsudvikling.
- Inspektorrapporter.
- Sammensætning af uddannelsesforløb.
- Rekruttering og fastholdelse.
- Lægedækningstruede områder og specialer.
- Dimensionering.
- Flexforløb mv.

Mandat til nationale temaer

Et af YL VUR-medlemmerne skal også repræsentere Yngre Læger og Lægeforeningen centralt, da der også drøftes mere landspolitiske emner i VUR. Der kan dog sagtens være både landspolitiske og regionale interesser i et uddannelsespolitisk emne. Dette medlem sidder også med i Yngre Lægers Uddannelsesudvalg (UU) samt Lægeforeningens Udvalg om Uddannelse (LUU).

Eksempler på temaer som også indgår i en national kontekst

- Reform af vedr. lægelig videreuddannelse.
- Forberedelse af møder i Det Nationale Råd for Lægers Videreuddannelse.
- Dimensioneringsplaner og lægedækning, der normalt også indeholder et væsentligt regionalt perspektiv.

Læs mere om de regionale og nationale emner i kapitel III og IV.

Sammensætning af uddannelsesforløb og specialespecifikke uddannelsesråd/-udvalg

Der er en særlig reference til de specialespecifikke uddannelsesråd/-udvalg i videreuddannelsesregionerne, når det gælder sammensætning af uddannelsesforløb.

De specialespecifikke uddannelsesråd/-udvalg har til opgave at komme med indstillinger til VUR om sammensætning og fordeling af uddannelsesforløb, som indgår i den lægelige videreuddannelse.

Repræsentationen i de specialespecifikke uddannelsesråd/ -udvalg er forskellig i de tre videreuddannelsesregioner:

- Syd og Øst: Det Regionale Yngre Læge Råd kan udpege et vist antal Yngre Læge repræsentanter.
- Nord: Uddannelseskoordinerende yngre læger (UKYL'er) fra de uddannelsesgivende afdelinger repræsenterer Yngre Læger.

Der er således mulighed for konneks mellem yngre læge-repræsentationen i de specialespecifikke uddannelsesråd/-udvalg og YL VUR-medlemmer.

Hvordan får jeg indflydelse på arbejdet i VUR?

Relationer og netværksdannelse

For at få indflydelse i VUR er det en fordel at opbygge stærke relationer til nøglepersoner i VUR, særligt forpersonen og sekretariatschefen. Ved at netværke kan du være med til at præsentere og fremme Yngre Lægers uddannelsespolitiske interesser og synspunkter og påvirke beslutningsprocessen i VUR så tidligt som overhovedet muligt.

Det vil f.eks. være naturligt at kontakte forpersonen og sekretariatschefen før et VUR-møde med et eller flere emner af interesse for Yngre Læger på dagsordenen. Ofte kan det også være relevant med mere uformel kontakt mellem møderne for at opbygge og vedligeholde en god relation.

På samme måde kan du med fordel styrke relationer gennem uformelle samtaler med øvrige nøglepersoner på og uden for selve VUR-møderne.

Formøder

Som forberedelse til et VUR-møde bør I holde et formøde med det Regionale Yngre Læge Råd og evt. også Uddannelsesudvalget i Yngre Læger (UU), alt efter hvad der er på dagsordenen. Hold formødet nogle dage inden selve VUR-mødet, så der er tid til evt. opfølgning og afklaring.

Formødet bør fokusere på at:

- gennemgå dagsordenen for VUR-mødet og repetere Yngre Lægers og andres interesser.
- aftale hvem af YL VUR-medlemmerne, der er ansvarlig for de enkelte dagsordenspunkter.
- aftale hvem der eventuelt kontakter andre interessenter og følger op på spørgsmål.

Inddrag gerne VUR-suppleanter i videst muligt omfang i formøder, så det giver mening for suppleanterne at hjælpe til med drøftelser og mødeforberedelse.

Udover formøder blandt YL VUR-medlemmerne kan det også være en ide at holde formøde med FAS og PLO VUR-medlemmer afhængigt af emnerne.

Tovholder

Det kan være en ide at vælge en tovholder blandt YL VUR-medlemmerne.

Tovholderfunktionen kan være en fordel i forhold til relation og netværk med forpersonen og sekretariatschefen for videreuddannelsessekretariatet. Ligesom at tovholderen nemt og smidigt kan at sparre vedr. uddannelsespolitiske temaer med en tilsvarende FAS- og PLO-tovholdere.

Yngre Lægers VUR-tovholder kan med fordel udpeges af det Regionale Yngre Læge Råd og kan eventuelt være tilknyttet det regionale Forretningsudvalg for at sikre forankringen til det regionale niveau.

Hvordan får jeg et emne på VUR-dagsordenen?

For at få et punkt på dagsordenen til et VUR-møde skal man kontakte VUR-forpersonen eller sekretariatschefen for videreuddannelsessekretariatet.

Hvis I har valgt en Yngre Læge VUR-tovholder, kan tovholderen stå for kontakten, men du kan selvfølgelig også selv tage kontakt direkte. I så fald er det en god idé først at afstemme med de øvrige YL VUR-medlemmer og/eller de Regionale Yngre Læge Råd.

Inddrag det regionale Forretningsudvalg i uddannelsespolitiske temaer

I nogle tilfælde vil YL VUR-tovholderen også være medlem det regionale Forretningsudvalg. Ellers er det en fordel, hvis et af medlemmerne i det regionale Forretningsudvalg har uddannelsesområdet som sit ressortområde, og som man derfor kan kontakte og sparre med om uddannelsespolitiske temaer.

Derudover er det oplagt, at I undersøger, om der er uddannelsespolitiske temaer i VUR, som bør komme på Forretningsudvalgets dagsorden. Dette er med til at sikre, at uddannelsesområdet er en fast bestanddel af Forretningsudvalgets møder.

Samarbejd med FTR og TR om uddannelseskvalitet på konkrete afdelinger

Dårlige uddannelsesforhold eller dårligt uddannelsesmiljø kan vise sig gennem inspektorrapporter og/eller kritiske tilkendegivelser fra uddannelsessøgende på en afdeling.

Her vil det være naturligt, at du, et andet YL VUR-medlem eller det regionale Yngre Læge sekretariat kontakter afdelingens TR – og måske også FTR på sygehuset – for at høre nærmere. Måske er der allerede en dialog og andre tiltag i gang for at rette op på forholdene?

Ved at kontakte afdelingens TR kan man som YL VUR-medlem:

- bedre kommentere de inspektorrapporter, der er vedlagt VUR-dagsordenen som orienteringspunkt eller som et selvstændigt drøftelsespunkt.
- selv foranstalte, at uddannelsesforholdene på en given afdeling sættes på dagsordenen.

Følg med i aktuelle dagsordner af betydning for yngre lægers lægelige videreuddannelse

Du kan følge med i uddannelsespolitiske temaer og andre relevante dagsordenener ved at:

- deltage i de Regionale Yngre Læge Rådsmøder – tag evt. selv initiativ til at sætte emner på dagsordenen med henblik på at få input og mandat.
- holde dig orienteret via de YL VUR-medlemmer, der sidder i Yngre Lægers Uddannelsesudvalg.
- deltage i uddannelsespolitiske heldagsmøder 1-2 gange årligt sammen med medlemmer af Uddannelsesudvalget, alle YL VUR-medlemmer og -suppleanter samt det Regionale Forretningsudvalg.

Brug Yngre Lægers centrale og regionale sekretariat

Du er altid velkommen til at kontakte Yngre Læger, hvis du har spørgsmål.

Kontakt Yngre Lægers centrale sekretariat ved nationale landsdækkende uddannelsespolitiske temaer som central dimensionering, LVU-revisionsarbejde og lignende.

Kontakt Yngre Lægers regionale sekretariat ved regionale uddannelsespolitiske temaer som uddannelsesforhold på de enkelte afdelinger, lokal rekruttering og fastholdelse med videre.

Hvordan kan jeg bedst samarbejde med mine VUR-kolleger?

Samarbejdet med dine YL VUR-kolleger og det regionale Yngre Læger Råd kan ske ved, at alle YL VUR-medlemmer deltager i de Regionale Yngre Læge Rådsmøder. Husk også at inddrage VUR-suppleanter løbende i arbejdet og meld ud i god tid, hvis der er behov for, at suppleanten træder til.

Det tilstræbes, at hver region er repræsenteret med to medlemmer i Yngre Lægers Uddannelsesudvalg.

YL VUR-medlemmerne kan f.eks. søge medlemskab af Uddannelsesudvalget, hvorved I dels vil kunne sparre med egne VUR-medlemmer, dels med YL VUR-medlemmer fra de andre to VUR.

Introduktion af YL VUR-medlemmer

Som nyt medlem af VUR har du i denne håndbog modtaget den helt grundlæggende introduktion til arbejdet i VUR. Hvis ikke du allerede er inviteret til formødet forud for det kommende VUR-møde, kan du altid kontakte dine kolleger i VUR eller kontaktpersonerne nævnt i velkomstbrevet.

På dette møde kan du få konkrete svar f.eks. vedr.:

- hvordan VUR-arbejdet rent praktisk fungerer.
- væsentlige uddannelsespolitiske emner – generelle og aktuelle.
- de væsentligste aktører i VUR.
- hvordan man bedst opnår indflydelse.
- evt. mere personlige forhold, som man skal være opmærksom på mm.

II. Organisation og de formelle regler vedrørende VUR

Hvad laver VUR?

VUR er nedsat af regionerne. Formålet med VUR er at:

- sikre en høj kvalitet i den lægelige videreuddannelse
- udvikle/anvende relevante pædagogiske metoder
- sikre smidig håndtering af individuelle uddannelsesforløb
- sikre en løbende tilpasning af dimensioneringen

VUR rådgiver regionerne om forhold vedrørende den lægelige videreuddannelse – f.eks.:

- fordeling af uddannelsesforløb, godkendelse af uddannelsesafdelinger og tilrettelæggelse af forløb på baggrund af vejledninger fra Sundhedsstyrelsen
- vurdering af de enkelte enheders egnethed som uddannelsessted på baggrund af inspektorrapporter
- godkendelse af individuelle, dokumenterede og afsluttede forløb, som fremsendes til Styrelsen for Patientsikkerhed for opnåelse af autorisation (i praksis er godkendelse udlagt til afdelinger ved cheflæger og uddannelsesansvarlige overlæger)
- etablering af en pædagogisk udviklende funktion til udvikling af undervisnings- og indlæringsmetoder
- ansættelse af uddannelseskoordinatorer
- gennemførelse af generelle kurser for alle læger
- udmøntning af den regionale uddannelseskapacitet
- andet som pålægges VUR.

Hvem sidder i VUR?

I bekendtgørelsen er det slået fast, at der skal være en forperson og et antal repræsentanter for specifikke interessenter.

Antallet af medlemmer er præciseret i forretningsorden, der udarbejdes af VUR, og dermed også kan ændres af VUR selv.

Følgende aktører er repræsenteret i VUR:

- Regionerne/regionen i videreuddannelsesregionen
- Uddannelsesgivende læger i videreuddannelsesregionen – min. én repræsentant fra psykiatri eller B&U psykiatri
- De praktiserende læger
- De uddannelsessøgende læger
- De sundhedsvidenskabelige fakulteter i videreuddannelsesregionen

Den konkrete sammensætning af VUR kan variere i form af antal og krav til de udpegede repræsentanter.

Nærlæs forretningsordenen for den enkelte videreuddannelsesregion:

- [VUR NORD - forretningsordenen \(word\)](#)
- [VUR SYD - vedtægter](#)
- [VUR ØST - forretningsordenen \(PDF\)](#)

Hvordan arbejder VUR?

I forretningsordenen for det enkelte VUR fremgår det, hvordan arbejdet formelt foregår.

Du kan f.eks. finde svar på antallet af årlige møder, mulighed for eksterne deltagere, regler vedrørende udsendelse af dagsorden og bilag, afstemningsregler, referater, nedsættelse af udvalg, tavshedspligt mm.

I alle VUR skal ét af YL-medlemmerne være udpeget "centralt", dvs. indstillet fra YL, men samtidigt også indstillet fra LF. Det centrale medlem sidder udover i VUR også med i Yngre lægers Uddannelsesudvalg (UU) og Lægeforeningens Udvalg om Uddannelse (LUU).

Når repræsentanter for uddannelsessøgende læger opnår speciallægeanerkendelse, udtræder de som hovedregel af VUR .

Regler for suppleanters deltagelse i VUR-møder afgøres af VUR selv, og kan beskrives i forretningsordenen.

Hvad laver videreuddannelsessekretariatet?

Videreuddannelsessekretariatet er nedsat af regionerne, som indgår i videreuddannelsesregionen. De betjener VUR og skal bl.a. sikre, at området administreres forvaltningsretligt korrekt. Hvis afgørelser vurderes at være i strid med forvaltningsloven, så kan afgørelser påklages til Sundhedsstyrelsen.

Hvad er mine vilkår for deltagelse i VUR?

Du får betaling for at deltage i VUR-møder, ligesom du får dækket eventuelle udgifter til transport.

Yngre Læger *indstiller* personer til VUR, men det er regionerne i det pågældende VUR, som nedsætter og *udpeger* medlemmerne.

Derfor er det Yngre Lægers opfattelse, at det enten er afdelingen, hvor du er ansat eller VUR/regionerne, som skal betale for din deltagelse i et VUR-møde. Det kan ske ved direkte timebetaling eller ved at lade timeforbruget ved VUR-mødet tælle med i din timeopgørelse.

Typisk vil din deltagelse i VUR-møde blive registreret som en almindelig arbejdstime, da møderne ofte finder sted på tidspunkter, hvor du ellers skulle arbejde.

Eventuelle sager om lønrefusion skal tages op med videreuddannelsessekretariatet – og eventuelt også i VUR, hvis der fortsat er problemer med lønrefusion.

Transportudgifter afholdes af dit ansættelsessted.

Hvad er forskellen på de regionale videreuddannelsesråd og Det Nationale Råd for lægers videreuddannelse?

De regionale videreuddannelsesråd (VUR) er nedsat af regionerne og beskæftiger sig med spørgsmål relateret til den lægelige videreuddannelse i regionen/regionerne.

Det Nationale Råd for lægers videreuddannelse (NRLV) nedsat af Sundhedsministeriet og rådgiver ministeren og Sundhedsstyrelsen om den lægelige videreuddannelse, herunder dimensionering, længde af videreuddannelsen, specialer, kandidatproduktion med mere.

Det Nationale Råd for lægers videreuddannelse (NRLV) er sammensat af repræsentanter fra:

- Lægeforeningen, Yngre Læger, FAS og PLO
- Lægevidenskabelige Selskaber
- Sundhedsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet
- Sundhedsstyrelsen og Styrelsen for Patientsikkerhed
- Universiteterne
- Danske Regioner og de tre videreuddannelsesregioner

Selvom NRLV (kun) er rådgivende for sundhedsmyndighederne (og videreuddannelsesregioner og regioner) vil anbefalinger fra NRLV ofte blive fulgt af Sundhedsstyrelsen. NRLV er derfor et vigtigt forum for den lægelige videreuddannelse.

Inden møder i NRLV vil NRLV-dagsordenen normalt være sat på dagsordenen til et møde i VUR.

III. Regionale uddannelsespolitiske temaer

På VUR-møderne vil der typisk være en række regionale uddannelsespolitiske temaer på dagsordenen.

Sammensætning af uddannelsesforløb og specialespecifikke uddannelsesråd/-udvalg

VUR har ansvaret for sammensætning af forløb i den lægelige videreuddannelse, herunder Hoveduddannelsesforløb (HU).

For at sikre kvaliteten af forløbene har VUR nedsat specialespecifikke uddannelsesråd/ - udvalg for alle specialer. Disse råd/udvalg sammensætter et uddannelsesforløb på forskellige afdelinger, som giver de uddannelsessøgende læger de kompetencer, der er fastsat i specialets målbeskrivelse.

Det er afgørende for Yngre Læger, at de deltagende afdelinger lever op til de uddannelseskrav, der påhviler dem.

Inspektorrapporter

Inspektorordningen under Sundhedsstyrelsen skal være med til at sikre uddannelseskvaliteten på uddannelsesafdelinger.

Afdelinger, der indgår i den lægelige videreuddannelse, får besøg af inspektorer ca. hvert 4. år. Afdelinger med konstaterede uddannelsesproblemer får hyppigere inspektorbesøg.

Forud for inspektorbesøget udfylder afdelingen en evalueringsrapport, hvor afdelingen selv vurderer afdelingens uddannelseskvalitet. Ved selve inspektorbesøget deltager mindst to inspektorer, som gennemfører interviews med relevante faggrupper. Efter inspektorbesøget udarbejder inspektorerne en rapport med status for uddannelseskvaliteten og forslag til eventuelle indsatsområder.

VUR sætter inspektorrapporterne på dagsordenen – som regel som orienteringspunkt uden egentlig diskussion. Viser en rapport særlige uddannelsesproblemer, bør den dog være et punkt til drøftelse blandt VUR-medlemmerne. Det er dog altid tilladt at gøre opmærksom på udfordringer.

Husk også, at det er vigtigt, at du sammen med det regionale sekretariat kontakter den pågældende afdelings TR for at få præciseret, hvilke konkrete uddannelsesmæssige problemer, afdelingen har.

Kvalitetsarbejde og -udvikling

For at udvikle og forbedre kvaliteten på de uddannelsesgivende afdelinger, kan man i VUR beslutte nogle overordnede procedurer og standarder. Disse initiativer kan være med til at sikre og styrke uddannelseskvaliteten på afdelingen.

Som et eksempel har VUR Nord vedtaget en kvalitetsmonitorering, der skal bidrage til dette mål:

[VUR NORD: Kvalitetsmonitorering 2022 \(PDF\)](#)

Flexforløb

Flexforløb referer til en ordning, hvor ubesatte HU-forløb kan konverteres til ekstra HU-forløb i andre specialer med større søgning således, at den samlede dimensionering udnyttes bedre.

Det er dog på nuværende tidspunkt kun tilladt at anvende op til 10 pct. af den samlede dimensionering inden for videreuddannelsesregionen som flexforløb.

Yngre Læger ser positivt på, at ubesatte HU-forløb kan slås op som ekstrapforløb i andre specialer. Udnyt uddannelseskapaaciteten og rekruttér med rekrutteringsværktøjer.

Særlige temaer med stor politisk bevågenhed

Vær særlig opmærksom på temaer som:

- rekruttering
- fastholdelse
- lægedækningstruede områder
- trængte specialer

Disse temaer har stor politisk betydning, og ofte er politikere på både lands- og regionsplan presset til at agere og levere resultater. Det kan føre til politiske initiativer, som ikke harmonerer med Yngre Lægers interesser.

Derfor er det vigtigt at sætte fokus på konkrete initiativer og resultater i de enkelte regioner. Hvilke initiativer tager hospitaler for at imødekomme ønsker fra f.eks. medlemmer, der ønsker at bosætte sig i en region? Det skal vi dagsordensætte.

Temaerne er alle tæt koblet til dimensionering af uddannelsesstillinger – især i regioner, der har svært ved at få besat alle forløb. Der vil ofte være modstand mod at øge antallet af HU-forløb på landsplan fra regioner med ubesatte forløb, der anfører, at dette kan forværre deres rekrutteringsudfordringer.

Regioner med rekrutteringsvanskeligheder vil derfor ofte foreslå at reducere eller fastholde antallet af HU-forløb i de universitetsnære områder og samtidig overveje at øge antallet af uddannelsesforløb i de udfordrede geografiske områder og specialer. Men erfaringen viser, at sådanne tiltag ikke nødvendigvis forbedrer situationen i de truede områder eller specialer.

Når man drøfter lægedækning i videreuddannelsesregionen, handler det om lægedækningstruede områder og specialer. Udfordringerne kan løses ved forskellige rekrutteringstiltag, men også ved at øge den samlede uddannelseskapacitet med særligt de truede områder/specialer for øje. Det forudsætter naturligvis, at der både er tilstrækkelig uddannelseskapacitet og uddannelseskvalitet til stede.

Drøftelser i VUR om rekruttering, fastholdelse, lægedækningstruede områder og trængte specialer kan let afspejle forskellige regionale interesser. Yngre Læger skal forsøge at bidrage til løsninger på en hensigtsmæssig måde, der under alle omstændigheder ikke indebærer noget med tvang i den lægelige videreuddannelse.

IV. Nationale uddannelsespolitiske temaer

Udover de regionale temaer, vil der på VUR-møderne også være dagsordenpunkter med en bredere, national relevans.

Dimensionering, dimensioneringsplaner og lægedækning

Dimensioneringsplanen er en oversigt over, hvor mange introforløb og HU-forløb i specialerne, der årligt skal opslås i de tre videreuddannelsesregioner inden for en fastlagt periode – ofte fem år. Det er Sundhedsstyrelsen, som er ansvarlig for at udarbejde planen.

Antallet af uddannelsesforløb fordeles i grove træk på de tre videreuddannelsesregioner i forhold til befolkningsstørrelsen.

Selvom Sundhedsstyrelsen har ansvaret for dimensioneringsplanen, er det i høj grad regionerne, der er med til at fastlægge indholdet i dimensioneringsplanen.

Det er derfor meget vigtigt, at VUR involveres i den udmelding, som regionerne kommer med.

Inden dimensioneringsplanen fastlægges endeligt, bliver den forelagt det Nationale Råd for lægers videreuddannelse (NRLV), hvor alle tre videreuddannelsesregioner er repræsenteret.

Høringer

Større landsdækkende uddannelsespolitiske temaer som dimensioneringsplaner, revisionsarbejde vedr. den lægelige videreuddannelse, nye eller ændrede love og bekendtgørelser og lignende bliver sendt i høring i VUR.

Yngre Læger